

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy hónap helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy cztimternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttérli cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Karonfogva.

A tűz és a víz örökös ellenségei egymásnak.

Olyan khémikus még nem találkozott ezen a planétán, a mely kimutassa, hogy a tűz és víz rokonelemek, vagy hogy a sötétség és a világosság egy és ugyanazon tényező.

De a mit a természettudomány, az alchimia, vagy a vegytan nem képes a legszorgosabb elemzés eredményében sem kimutatni — azt a politika, az a legmagasabb rendű tudomány — a mely olykor persze a legszertelebbs is — szemünk láttára (és érthető bámúlásunkra) végbeviszi.

Mi eddig mindig úgy tudtuk, hogy a világosságnak a sötétség az ellentéte, a szabadságnak meg a szolgaság.

Azt is tudtuk, hogy világkezdet óta hadilábon állott a szolgaság a szabadsággal, valamint a világosság a sötétséggel.

Ámde ma azt is látjuk, hogy a sötétség alkut köt a világossággal, és a szabadság baráti jobbot nyújt a szolgaságnak.

Nem abban az értelemben történt ez a sajátságos természeti, vagy jobban mondva politikai vegyfolyamat, hogy a szolgaság szabadsággá, vagy megfordítva — kiváncsán átalakulni, hanem történni azért, hogy Európa politikai ege felett lebegő fellegek összekuszálván a levegő nehezebbé és fűjtöbbé váljék.

Ezt a sajátságos természeti folyamatot látjuk lefolyni most a világosra feltűnést keltő kronstadti tüntetéseken.

Tudvalevő, hogy Kronstadt tenetű kikötővárosa Oroszország. Csak a napokban vonult odabé a francia hajóhad olyan ünnepélyek között, melyek csak a legkiválóbb alkalmakkor szoktak előfordulni.

Az orosz hajóhad a legmesszebb messé külső fény és pompa között fogadta a kronstadti öbölben megjelenő francia flottát.

Maga a császár is részt vett az ünnepségeken. Poharat ültetett legjobb barátjára, a francia köztársasági elnök egyszemélyére, s viszont a francia hajóhad főparancsnoka a köztársasági elnöke nevében üdvözölte a minden oroszok császáját.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA”.

1891 augusztus 4

Egy élet titka.

Wood asszonytól.

Az „Ellenzék” számára fordította AMICA.

MÁSODIK RÉSZ.

I.

A munkások gyűlése.

(Folytatás.)

(24)

— Maga — válaszolá durván Sunyi Samu. Maga, a ki mindig bővíben van a munkának, aki a legjobb fizetést kapja, az már bizonyos, hogy nem kedveli a sztrájkot. Jobb dolga mint a milyen most van úgy nem igen lehet.

— Sunyi Samu, ez a beüsméresed ér valamit, ha van annyi józan esztek, hogy azt belátsátok — mondá Péter. A jó munkások, akik teljes fizetést kapnak, nem szertetik a sztrájkokat. Türelmesen és szorgalommal állva a munkámban, lépésről lépésre haladtam előre, és emelkedtem oda amint most vagyok. Minden élő embernek előtte áll, hogy egy haladjon ahogy én tettem, ha ügyessége és kedve van a munkához.

De Samu, ha én úgy tettem volna, a hogy te teszel, egy napig dolgoztam, két napot szentheverdel napot csinálva henylétem volna, részesegkedtem, sztrájkoltam, és rendület csináltam volna, csak azért mert az a pénz miért rest vagyok megdolgozni, nem pottyan le az égből a kezembe, akkor én is épen ott lennék a hol te vagy.

— Igazságos-e, hogy az embert naponta tíz óra hosszat, az életét kiizzadja, munka mellett tartassák? — válaszolá Samu.

Ugy írják a jól értesült tudósítók, hogy a francia hajóhad megjelenése az orosz tengeröbölben előjátéka a francia-orosz véd és dac szövetségnek.

Ez a szövetség, ha tényleg létrejön azt jelenti, hogy a sötétség és világosság avagy a szolgaság és a szabadság baráti kezét nyujtanak egymásnak.

Vagy is a két legnagyobb ellentét igyekszik egymást kiegyenlíteni.

Franciaország, mely magát a szabadság legteljesebb kifejezőjének szereti tekintetni, szövetségre lép Oroszországgal, melyet a világ, — a szolgaság és az önkény termő földjének ismer.

És mire egyesül ez a két ellentétes hatalmasság?

Arra, hogy az európai béke fenntartására egyesült középeurópai hatalmasságok békés törekvéseivel szemben élő tiltakozása legyen a békétlenség és a háboru szellemének.

Arra egyesül ez a két nagy hatalom, hogy a békét ne tarthassák fenn a középeurópai hatalmak, hanem a háboru réme állandóan ott lebegjen az európai népek és országok felett.

Oroszország és Franciaország elszigetelt helyzetben látják magukat és szemben a hármass szövetséggel, — mely maholnap négyes sötötös szövetséggé bővül ki, elérkezettnek látják az időt a szervezkedésre.

És mire szervezkednek?

A békére vagy háborúra?

A hármass szövetség a béke fenntartásának nyílt célzatával jött létre.

Orosz és Franciaország szervezkedése természetesen a háborut jelenti.

Franciaország visszaakarja foglalni Németországtól elvesztett tartományait. Oroszország meg Keleten akarja folytatni hagyományos hódító politikáját.

Ezt a kettős célt akarják együttesen elérni.

Hogy ilyenmő szövethkezés útján ezt elérhetik-e — ez egyenesen attól függ, hogy a többi európai hatalmasság összetart-e, vagy sem.

Ha összetart: nem félelmes az orosz-francia szövetség.

Ha megbomlik — a háboru bizonyos.

A közép európai hatalmak értsésk

meg ebből, hogy a béke mostmár csak ily összetartással mellett tartható fenn.

A felségfolyamodvány ügye. A budapesti ipar- és kereskedelmi kamara tekintélyesebb tagjai — mint a M. H. írja — mozgalmat indítottak, hogy br. Kochmeister Frigyes a kamarai elnökségről való lemondásra szorítsák. Értekezletet fognak egybe-hívni s azon kimondják, hogy Kochmeister magaviseletét a hazafiság szempontjából a legnagyobb mértékben elítélik s ezért őt a lemondásra felszólítják. Az értekezletet már a napokban összehívják s ugyanakkor felakarják szolítani Luczenbacher Pál főrendiházi tagot, hogy fogadja el a jelöltséget az elnöki tisztre.

Politikai hírek.

Bécsi sajtó a magyar parlamenti helyzetről. A bécsi sajtó nagy előszeretettel foglalkozik a magyar parlamenti helyzettel, a melyet lehetőleg hamisított világításban állít olvasói elé. Egyik-másik osztrák lap valósággal kéjeleg az impertinenciákban, a melyekkel a függetlenségi párt eljárását gyanusítja és az alávaló vádaskodás egész zuhatagát ontja azokra, a kik meggyőződésük mellett következetesen kitartva, nem engednek az elvi harcban a hatalmi erőszaknak. Hogy az osztrák sajtóban a kárörömmel bizonyos érzete erősen nyilvánul, az természetes dolog. Ehhez hozzá vagyunk szokva, mert osztrák szomszédaink részéről ezt mindannyiszor tapasztaljuk, valahányszor Magyarországon kritikák állapotok támadnak. Éppen ezért nem is bántodunk azon, hogy az osztrák sajtó, mely irigykedéssel vegyes elenségeskedéssel nézi mindig a mi alkotmányos küzdelmeinket, most is a mellet agít, hogy parlamentünkben valahogy be ne következzen a józan és egészséges kibontakozás. A bécsi lapok a mellett, hogy a legmérgesebb hangon innak a függetlenségi párt ellen, s egyik-másik a Szapáry gr. bukását helyezi közeli kilátásba, a kibontakozás egyetlen módjának a parlament feloszlatását tartják s ezt tanácsolják Szapáry grófnak. A miniszterelnök eddigi taktikázása után épen-séggel nem lehetetlen, hogy követni fogja ezt az osztrák tanácsot.

Uj román miniszter. Theodorescu közoktatásiügyi miniszter helyébe, a ki beadtá lemondását, Pony szenátort és jassy egyetem tanárt nevezték ki közoktatásiügyi miniszterre. Pony vasárnap a miniszterelnökökkel és a külügyminiszterrel Sinajába ment az udvarhoz, a hol ma fogja letenni hivatalos esküjét.

Magára véve semmi sem nagy, sem kicsi. Ha azt mondanánk, ez a szék nagy: jó, ugy van, ha a sutban levő kis székekkel méred össze; de egy omnibusz oldala mellé téve vagy az udvarunkon levő valamelyik fészer mellé állítva — nagyon kicsi. Ha a fizetéstünket a más ipar ágaiban levő munkások fizetésével hasonlítjuk össze, ugy a miénk elég nagy.

Nézzetek a földműveléssel foglalkozó napszámot, szegény ördög körül belől tíz shillinget keres hetenként, s bizony ezzel alig tudja a testét és a lelkét összetartani.

Nézzetek, hogy a serfözéssel foglalkozó vidéken mit keres egy ember; tizenöt shilling heti bért és a sert a mit megiszik, és ezt a jó fizetésnek tartják. Nézzetek a rendőrt, az ő tíz forintjával; nézzetek a levélhordót; nézzetek a —

Nézzük magunkat — szakítá felbe indulatosan Dun Jim. Mit törődünk mi másokkal? Mi keményen dolgozunk s ahhoz mérve kellene fizetést kapnunk.

Ugy gondolom, hogy tisztességesen vagyunk fizetve, válaszolá Qual Péter. Harminczhárom shilling nem rossz fizetés; csak áltatás aki az ellenkezőt meri állítani. És tíz órai napi munka sem terhos, és nem méltánytalanság tőlünk annyit kívánni; annyi bizonyos, hogy az ily esztelen követelések kedvéért, nem hagyom el a munkánkat, és nem ártom magamat bajba. Meg vagyok róla győződve, hogy ez olyan követelés, mit a gazdák soha sem fognak teljesíteni; s ha a Pollok emberei sztrájkolnak érte, a saját érdekük ellen teszik.

A Péter beszédét a szoba különböző részeiből hangos piszszegéssel és elégtellen mormogással szakították felbe.

Jobb lesz ha várakoztak és megértitek amit beszéltek, mielőtt piszszogtatok, ajánlott Péter egész hangjával, midőn az

Immunitás

A „Vég kezdete” című vezércikkben a „Magyar Hírlap” legujabb számában B. M. következőket írja a képviselők szólásszabadságáról és a parlament tétlenségéről:

En nem tudom, hogy mi az immunitás egy képviselőre nézve, ha nem az, hogy törvényhozói és ellenőrzői feladatait a megtámadásnak, az üldözésnek, a személyi és vagyoni sérelmeknek minden veszélye nélkül gyakorolhassa? És én nem tudom, hogy mire jó a parlamentarizmus, ha a képviselők számára ilyen jog nem biztosított? Mert olyan képviselőre, a ki nem kutat és nem bírál, a ki látja a hibát, de nem fűdi fel, a ki észreveszi a rosszat, de nem akadályozza meg, a kinek tevékenysége teljesen kimertül a szavazás által, a ki nem cselekszik, nem ellenőriz, a ki ajónak áldását épen ugy nem méltányolja, mint a miként nem bünteti a gonoszszagot: ilyen képviselőre sem a választókérletnek, sem az országnak szüksége nincs. Valamint olyan parlamentre, a mely nem érzi teljes mértékben a maga souverén jogait minden hatósággal, minden fizetett közeggel és minden polgárral szemben — szintén nincsen szüksége az országnak.

Ám, ha nincs immunitás, akkor meg van csorbítva a képviselő szólásszabadsága, fékezve van bírálási joga, benítva van cselekvési elhatározása. Mert igaz ugyan, hogy a kötelességteljesítés és elvűtség hagyományai ismernek mártirokat is, de vértanúságra senkit sem lehet kupaciztatni — s a szabadság intézményei épen azért sorozandók az emberiség megváltó tényezői közé, mivel fölslegessé és lehetetlenné tették a vértanúságot. Ha pedig a képviselő nyelve letűzetik és keze összekötetik: no, akkor olyan parlament létezik, a melyt — az orosz császár is proklamálhatja bátran a nélkül, hogy az autokratikus állapotokon a legkisebb változás volna észlelhető.

A képviselők működési szabadságát különböző időben a legkülönbözőbb elemek veszélyeztetetik. Volt már olyan felséges király, a ki megsuhogtatta lovagkorszakát a honatyák tanácsában; de volt felséges nép is olyan, mely megjelent a törvényhozók ülésén, beszédet tartott és diktált. Ilyen esetekben az egész Ház bajban van. Gyakoribbak azon esetek, midőn az egyes képviselő beszéde, vagy eljárása lesz valakinek, vagy valakinek közprédájává.

A dolgon nem változtat, hogy hatóságok lépnek-e föl a képviselő ellen a kimondott szóért, vagy magánosok. Sőt a hatósági föllépés, mivel annak formája, tehát határa van, a legtöbb esetben tűrhetőbb.

Kiváltságot arra, hogy akár hatóságot,

akár magánembert a képviselő becsméreljen, senki sem akar. Járjon minden sértés megfelelő megtorlással. De e megtorlást végezze a Ház és ne egy külső, avagy egy magán-személy.

Mi lenne a parlament szabadságából, ha a szolgabíró, kit sikkasztás vádjá terhel, a kapitány, kit visszaélés vádjá terhel, a főispán, kit temesvári levél vádjá terhel, a járásbíró, kit hatalmaskodás vádjá terhel: azon képviselőket, kik hivatalos adatokra épített bírálatot teljesítenek s e közben elítélő szavakat használnak, valamennyien fegyverélére állíthatnák a budapesti lovas kaszányában? Főleg pedig mi lenne a parlament tekintélyéből, ha az államnak azon organumai, melyeknek lételt épen a parlament adott, a föltűtök elhangzó bírálatért személyes felelősség elé állíthatnák a feladatát végző képviselőt? Mi lenne az állam büntető hatalmából, ha a vádlott a maga becsületét a közvérdőlvál szemben töltött pisztollyal kezdené bizonyítani?

Ezeket az alapigazságokat báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ur számára valék bátor elmondani. Mert a katonai nevelés — egy dolog; az alkotmányos nevelés — más dolog. E két dolog állandó diszharmonia okoz a honvédelmi miniszter ur elméjében és kedélyében. Mikor polgár akar lenni, akkor is katona; mikor pedig katona akar lenni, akkor is katona.

S mivel mindig katona, s mivel azt hiszi, hogy a katona különb ember, mint más: ennél fogva azt is hiszi, hogy a katona becsülete előbbre való, mint a polgár becsülete.

Ugron — Uselác ügy.

Az Ugron-Uselác-ügyben, a mely most már a Fejérváry honvédelmi miniszter lemondási szándékával kompiálódott össze, szerdai ülésében tanácskozik a mentelmi bizottság, melynek döntését nagy érdeklődéssel várják politikai köreinkben.

Ez ügyre vonatkozólag szerfűltt érdek az a hír, a melyet közöltünk Bechtolsheim tábornagnak demonstratív jellegű nyilatkozatáról.

A mikor Szapáry gr. miniszterelnök a képviselőház szombati ülésében általános helyeslés közt azt mondja, hogy nem nyilatkozik az ügyről, mert helytelennek tartja, hogy a bizottság jelentésének prejudikáltság: akkor valóban megdöbbentő Bechtolsheim tábornagnak károlyvárosi nyilatkozata.

A mikor Magyarország kormányelnöke „időszertlenül és helytelenül” tartja azt, hogy a bizottság jelentésének prejudikáltság, hol veszi a bátorságot ez a tábornagy arra, hogy „különös meglegedését fe-

kor látva azokat, épen olyan mint ha azokat két ellenkező szempontból látnám. Aztán az egyenlő fizetést illetőleg különböző szabályokat állítottunk fel a gazdáink előtt, és azt kívántuk tőlük, hogy azokhoz tartassák magukat; meghatároztuk, hogy hány segédet tarthassanak; minő gépeket használjanak, vagy ne használjanak; és még sok egyebet. — És a gazdák ezekbe is bele-nyugodtak, erre aztán elhittük magunkat vérszem kaptunk, s mindegyre követelések lettünk. Ha ők — a gazdák — valamelyik szabályunkat megszegték, — pénz bírságot vetítettünk rájuk, és azt meg kellett nekik fizetni, gyűléseinken magunk elibe rendeltük őket hibáikat találtunk bennük, megparancsoltuk nekik hogy engedelmeskedjenek nekünk, hogy azokat az embereket vegyük fel a kiket mi ajánlunk, s akikkel nem vagyunk meglegedve azokat küldjük el, egy szóval kényyszerítettük őket hogy mindenben azt tegyék ami nekünk tetszik.

Az emberek azt gondolhatták volna, hogy mi vagyunk a gazdák és ők a munkások. Nem de szép dolog volt?

— A hallgatóság helyeslőleg intett. — Sunyi Samu elragadtatással csattintott az ujjával.

Az volt a baj, hogy uraságunk nem tartott hosszasán, folytatá az öreg ember.

Mint oly sokan teszik kiket a siker felbátorít, mi sem tértünk a börtönben, s nem elégedve meg azzal a mit kívántunk, tovább mentünk s elhajtottuk a sujkot.

Végre a gazdák megsohalkták a dolgot s védekezni kezdtek.

Az a csudán mostan midőn vissza nézek, hogy miért nem tették ezt előbb. Ők is egyesültek, s közösen elhatározták, hogy csak olyan embereket alkalmazzanak, a kik írásban kötelezik magukat, hogy nem tartoznak a Munkások Egyesületéhez.

ált Uselák kapitány urnak
korrekt eljárásáért a ma-
gyarok egyik tagja által ellene
szemben?

„megbízás alapján beszél ez a
nagy ő felsége a király nevében, azt
mondva, hogy „ő felsége meg van győződve
arról, hogy a vitéz ezred ilyen vezetés alatt,
állandó hűségének mindig eleget fog tenni?”

Ha ez a nyilatkozat valóban megtörtént,
ha ez nem csupán a horvát ellenzék
lapjainak tendenciózus valótlanítása, akkor
Magyarország közvéleménye írja az „E-s”
a legnagyobb megdöbbentéssel kell, hogy fo-
gadja ezt a dolgot, a melyben a katonai ha-
talomnak a parlamenti jogok fölé való feltül-
keredése nyilatkozik meg, a legtüntetőbb,
a legsértőbb formában.

A honvédelmi miniszternek nyílt állás-
foglalása, meg ez a tábornagy nyilatkozata a
leghatározottabb fenyegetőzés és megfélemlí-
tés jellegével bír a magyar parlament men-
telmi bizottságával szemben, a melynek ezek
után szigorú kötelessége az, hogy a védel-
mére bízott parlamenti immunitás érdekében
hozandó határozatában tiltakozzék a nyers
erőnek efféle jogtalan beavatkozásai ellen.

A mint ujabbban értesítenek minket, a
tábornok nyilatkozata, melyet ő felsége nyi-
latkozataként mondott, nem felel meg a va-
lóságnak. Azonban azt sem lehet tudni: hogy
mi az igazság ebben a legujabb katonai nyi-
latkozatban.

Német színház ügye.

— Német lapnyilatkozatok. —

A német színház ügyében érdekes német
lapnyilatkozatok vannak előtünk. Annak ide-
jén közbeszéd tárgya volt az, hogy az elhunyt
I. Vilmos német császár 1882-ben az elműt-
ködött a német színház érdekében, hogy azt
segélyezze is. Hivatalosan és félhivatalosan
mindig tagadták ezt a samikot most újra fel-
merült ez a kérdés szinte lázas sietséggel
czáfolták az állítást innen-onnan.

A Münchener Allgemeine Zeitung
vasárnapi száma e tekintetben minden két-
séget eloszlat. Bécsi tudósítójától a bpesti né-
met színházügyéről július 30-án kelt levelet kö-
zöl, mely azt fejtegeti, hogy br. Kochmeis-
terék egészen helyesen jártak el mikor a szó-
sághoz folyamodtak, azután a levél szó se-
rint ezeket tartalmazza:

Csak az a sajnálatos, hogy nincsen elég
bátorosságuk; ragaszkodniok kellett volna aho-
z a jogukhoz, hogy a császárhoz, nézetük se-
rint bátran fordulhatnak petíciókkal. E he-
lyett azonban most fájdalmas megbánást ta-
nusítanak, — a mint mondják — könnyelmű
kezdeményezésük miatt. Berlinből megczáfolták
azt a hírt, hogy Vilmos császár is megnyer-
ni igyekezett.

Ez sem lett volna épenséggel valami
helytelen dolog. Mert hiszen általánosan isme-
retes tény, hogy mikor 1882-ben a buda-
pesti német színház állítást tett, mert rozzant
volt — be akarták zárni. I. Vilmos császár a
magyar kormánytól közbajárt a német szin-
ház érdekében. És az uralkodó közbelépésének
meg is volt az eredménye.

Íme, ez csak világos bismereke a té-
nyeknek, s a müncheni újság talán elég ille-
tűs is erre a bismerekre.

Hanem azért az idézett német újságot
ez nem alterálja abban, hogy egy füst alatt
nem tagadjon meg minden állítást, a mely a
német birodalomból jövő támogatásról szól.
Budapesti levelezője ugyancsak a vasárnapi
számában ugyancsak 30-áról kelt levelében
közölte Ugron Gábornak interpellációját, a
Németországból jövő támogatásról szóló pas-
szust így kommentálja:

Ekkor mindnyáján felzudultunk s ott
hagytuk őket. A sztrájk hat hónapig tartott
az építkezés félbe maradt, és mi munka nél-
kül voltunk.

Rossz volt akkor a fizetés? kérdé Darby
Róbert.

De hogy. A kik jó munkások azok meg-
kerestek nagyon hetenként harminczöt shil-
linget. A kőműveseknek három shilling volt
több fizetésük mint nekünk.

Az a véleményem mostan, hogy miak-
kor bolondok voltunk. Borzasztó nyomoru-
ságra jutottunk. Minden darabunk a fal-
számba vándorolt, a feleségünk csupa csont-
bőr voltak gyermekeinkről szakadt le a ruha
voltak közöttünk kik a nyomorból sujtva, a
kövekre hajtották fejüket.

Mit csináltak a többi helyeken lévő
munkások, hogy nem segítettek magukon? kérdé
felháborodással Sunyi Samu.

Segítettek azok. Száz nyolczvan ezer
forint jött a kezünkbe; de mi nagy testület
voltunk sok szájat kellett jól tartanunk, és a
sztrájk folytatódott. Végre nekünk kellett en-
gedni, mert a gazdák nem engedtek; mo-
zgamunkat károsnak nyilvánították, s olyan
meghunyáskodva és alázatosan mentünk a
gazdákhöz kértük őket, hogy a saját feltéte-
lek mellett vegyenek vissza beaunket, mint
amikor a kutyák lábuk közé csapva a fark-
ukat valami vétségükért engedelmet kér-
nek. De nem vettek mindnyájunkat vissza; a
gazdáknak jó lecke volt ez, és okultak. Gé-
peket szereztek, s másfél órában munkásokat ho-
zattak, tehát nem volt reánk szükségük. Ezt
közöszühettük a sztrájkosokkal! Gyalog jöttek el
onnan a családdal, de csak hosszas küz-
delem és nélküldözés után tudtam itt London-
ban dologhoz jutni; és felfogadtam, hogy
soha sem fogok többé jószántomból a sztrájk-
kolók közé tartozni.

Látja-e hogy ez esetben hol volt a
hiba? és az egész bajnak a kórház?

„A miniszterelnök adandó válaszában
remélhetőleg megtalálja a kellő hangot erre
az interpellációra a végből, hogy a Német-
ország ellen tett erős vádat kellő értékére
szállítsa le s azt annak jellemzése, a mi va-
lójában a dühében vak ellenzéknek frivol
agitációs dűlis eszköze.”

Érdekesnek tartjuk a Frankfurter
Ztg.-nak a felségfolyamodásról tett egy nyi-
latkozatát; érdekesnek tartjuk azért, mert
ilyen őszinteséggel és határozottsággal egyet-
len német nyelvű lap sem nyilatkozott ebben
az ügyben, nem véve ki még a budapesti
német lapokat sem. Az idézett lap melytől
tanulhatnánk különösen bécsi kollegái szó-
szerint ezeket írja:

„Késztőlentl durva tapintatlanság a
németül beszélő, előkelő állású magyaroktól
az, hogy Magyarország királyához, mint Ausz-
tria császárához fordulnak petícióval; hogy
kérvényeket németül szerkesztik, s a német
színház építését bizonyos mértékben a ger-
manizáció érdekében való ténynek jellemzik.”

Kereskedelmi kamarák értekezlete.

Temesvár aug. 2

A délmagyarországi mezőgazdasági és
iparkiallítás alkalmából a temesvári kereske-
delmi és iparkamara által az összes hazai
kamarákhoz intézett meghívás következtében
tegnap a magyar korona országainak vala-
mennyi kamarája közös összejövetelt tartott.

Az összejövetel e tekintetben teljes si-
kert aratott, de egyébként is tövös erede-
mény volt, mert a vendégek a délvideki la-
kosság hazafias lelkesedésének számos bizo-
nyítékával találkoztak.

Az értekezleten megjelentek: Budapest-
ról Ráth kamarai alelnök, Steinacker és Fritz
titkárok és Márton és Rausch kamarai tagok;
Zágrábról Kresics titkár; Eszékéről
Plasics A. titkár; Aradról Grünwald elnök
hat kamarai taggal; Pécsről Záray titkár;
Nagyváradról Sarkady titkár; Kolozsvárról
Sigmund orsz. képviselő s Gáman titkár;
Brassóbról Thomas titkár; Marosvásárhelyről
Tauszig elnök, Wagner alelnök és Lestics
Deák és Gáspár kamarai tagok; Beszterce-
bányáról Flitter elnök, Borbély alelnök és
Holesch titkár; Sopronból Dörfler alelnök
és Kirchnopf titkár; Pozsonyból Mihály
elnök és Meltz titkár; Győről Szávay tit-
kár; Szegedről Weiner alelnök és Kulinyi
Zsigmond titkár.

Szombaton este a kiállító nagyvendé-
gében ismerkedési estély volt vasárnap
reggel pedig összegyűltek a vendégek a ka-
mara helyiségében. — Itt Eisenstädter, a
temesvári kereskedelmi és iparkamara elnöke
tűdvözölte őket. Beszédre Weiner Miska, a
szegedi kamara alelnöke válaszolt.

Ezután a vendégek a temesvári kamarai
tagok kalauzólása mellett a kiállításba men-
tek hol kisebb csoportokra oszolva, sorra
tanulmányozták az egyes pavilonokat s szá-
mos bevásárlást tettek a kitűnő hazai ipari
termékekből s értekeztek a kiállítókkal és
csoportbiztosokkal az illető iparágak viszo-
nyai felől.

Délben lakoma volt a kiállítási nagy-
vendégében melyen buziási Eisenstädter Ig-
nác, a temesvári kamara elnöke, mondotta
a királyi és a királyi családra az első tősz-
tot. Ezután Szkoza, a temesvári kamara al-
elnöke, a kormányra különösen Baross Gá-
bor kereskedelmi miniszterre, gazdasági élé-
tünk reformatorára. (Elnök eljénés.) Ráth
a budapesti kamara alelnöke, az ország ka-
marái nevében a vendégek elragadtatásának
és bámulatának ad kifejezést ama fényes si-
ker felett, melyet a délvidek polgárai a ki-
állításal elérték, hiven követve a főcsar-
noknak diszlo jelszavakat.

E kérdést az a gentleman intézte, aki
az öreg Fehér beszéde alatt lépett a szobába.
Az emberek felakartak állani, hogy köszön-
jenek neki, de ő intett a kezével, hogy le-
gyenek csendesek és ne zavarják meg a be-
szédet, egy magas, pomes külsejű férfi volt,
nyugodt önértékes arccal.

Az a gazdák viselkedésében, folytatá,
miután senki sem válaszolt. Ha azok a Má-
ncheszteri gazdák embereknek az első követé-
lést megtagadták volna, azt a követelést mit
hatalmoknak az erejében bízza elég szemte-
lenek voltak tenni, de nem szükségükben —
és értéktre adták volna, hogy ok a gaz-
dák, és azok fognak maradni, úgy azt his-
zem, hogy azóta sokkal kevesebbet hallot-
tunk volna a sztrájkokról mint a mennyit hal-
lottunk.

Soha sem tudok azokra a Máncheszteri
gazdákra s nélkül gondolni, hogy a vérem
fel ne forjon.

Midőn a főnökök eltűnik, hogy embe-
reik nekik utasításokat adjanak, akkor ok
nem gazdák többé, vagy nem érdemesek arra
a névre.

Ha az ur azok között lett volna,
és az embereknek nem enged, az ur is tőnkre
mehetett volna kiáltá Darby Róbert. Mind
a két oldalon sokat lehet mondani.

Tőnkre! volt a válasz. En egy haj-
szálnyit sem engedtem volna soha, még ab-
ban az esetben sem ha tudom, hogy ezáltal
a szegények házába jutok.

Az természetes, hogy az ur a gaz-
dák pártján van, miután olyan jól van ve-
lyk, és valószínűleg maga is gazda is lesz
— magfogta Sunyi Samu gunyolódó han-
gon.

Mindig annak a félnek az oldalán
foglak állást a melyik részen az igazságot
lenni vélem, akár a gazdák oldalán legyen
az, akár az embereken volt a hang.

Nagy László helyettes polgármester a
vendégekre, Kresics zágrábi kamarai titkár
horvát nyelven zajos tetézés közt a „szép,
magyar hazára”, majd magyarul végezve a
temesvári kereskedelmi- és iparkamarára mon-
dott felköszöntőt. Grünwald, az aradi kamarai
elnöke az ujonnan szervezett kamarai titkár
felett.

Demjén, a kolozsvári kamara küldötte
Temesvár polgármestere firtit poharát, mely-
ről látja, hogy, habár svábnak keresztelték
igaz magyar hazafiságtól van áthatva. Weisz
kolozsvári küldött a temesvári kamarára,
Nagy László helyettes polgármester a sajtóra

A lakoma után folytatták a kiállítási
megtekintést. Reggel az egész társaság Her-
kulesfürdőbe utazott, honnan a Vaskapuhoz
rándulnak.

Gyors orvosi segély

felmerülő szerencsétlenségek alkalmára.

Már megint önkéntes mentő társulat
szervezésének nálunk nem szerencsés gondo-
latával tételődik néhány ur. Nem örvendünk
ennek az újabb mozgalomnak, mert ez is-
mét csak arra szolgál, hogy elodázzon egy
gyakorlati, egyszerű és czélra vezető intéz-
kedést arra, hogyha véletlenül baleset, vagy
szerencsétlenség merül fel, gyorsan legyen or-
vos a kéznél.

Mi már rámutattunk ennek a dolog-
nak, egyszerűen, kevés költséggel, rövid idő
alatt gyakorlatilag megoldható voltára, kér-
tük is Kolozsvár város főispánját, hogy ily
irányban intézkedni sziveskedjék; azért kér-
tük a főispánt, mert láttuk, hogy a polgár-
mester hétköznapi gondolai között nem ér reá,
hogy, a szerencsétlenség érdekében teendő in-
tézkedésekkel foglalkozzék.

Érteketlen maradt a hatósági közegek
tudatlansága, a kellő intézkedések hiánya
miatt megnyomorodott vagy halállal vívódott
szerencsétlenség kinos nyöszörgéseire és ha-
lál hörgéseire. Az árván, kenyér és gondvi-
selő nélkül maradt árvák sírma sem indi-
totta meg a cselekvésre.

A tétlen közönnyel, a szerencsétlenség-
gek számba nem vételével mintegy azt lát-
szott dokumentálni, hogy az idei népszám-
lálás eredményével annyira megvoltagegde,
hogy most már nem tartja a statistikára
nézve bajnak, ha gyors orvosi kezelés hiánya
miatt hetenkint el is hal egy két szerencsét-
lentl járt egyén.

Ismételtén kérjük tehát a nyári időben
ugylátszik majdnem naponta felmerülő sze-
rencsétlenségek gyors orvosi segélyért kö-
nyörgő áldozatainak sorsa érdekében Kolozs-
vár főispánját, sziveskedjék elrendelni, hogy
addig is, a míg társadalmi uton nagy időre
tudnak valamit létesíteni, a gyors segély nyuj-
tásra vonatkozó javaslatunk keresztül vi-
tessék.

A mentő társulat szervezésének eszmé-
jét gyakorlatilag azért nem tartjuk szeren-
csés gondolatnak, mert arra, hogy valameny-
nyire megalkítsák, legrövidebb idő egy fél év
szükséges.

Életmentéshez pedig holnapután, holnap
esetleg még ma is szükség volna gyors or-
vosi segély. A mint a m. évben tartott mentő
társulat gyűlés óta gyors orvosi segély hiánya
miatt elhunyt vagy megnyomorodott szeren-
csétlenségért azok az urak, akik kezükbe vet-

lyozással adott válasza. Helyes e összhangza-
ban van e a dolgok állásával, hogy a gazda
legyen embereinek az ellenőrzése alatt? —
saját józan eszükhez intézem e kérdést.

— Mom! Volt az általános elismerés.

— Azok a Máncheszteri gazdák és azok
a Máncheszteri munkások egyaránt beeste-
lentül és hibásan viselték magukat.

— Uram! — Becstelentül és hibásan?

— Igen, bestelentül és hibásan — volt
a határozott hangon ismételt válasz; és két-
ségtelen, hogy mind a két fél egyaránt an-
nak tartotta magát midőn eszükre tértek, a
gazdák maguktól jöttek arra az emberek pe-
dig eszükre térítettek.

— Az ur erős kifejezéseket használ.

Mert erősen érzek. Mikor én gazda leszek
ha ugyan ösmerem magamat, úgy tudom, hogy
embereimnek az érdekét a szíven hordozom
de egyik sem fogja magának azt a bátorsá-
got venni soha, — hogy nekem utasításokat
adjon. Ha a gazda nem tudja tekintélyét szil-
lárd önbizalommal gyakorolni, úgy hagyjon
fel az üzlettel.

— Sir, van-e a gazdáknak joguk arra,
hogy minket elnyomjanak? győződjön meg és
sanyargassanak? s a sok munka által kopor-
sonkba juttassanak? kiáltá Sunyi Samu.

A beszélő felhúzta a szemöldökét, s
mosoly vonult el ajkain.

— Mióta volt maga elnyomva, s a ko-
porcsójába győződjön meg sanyargatva?

A Samu olajos nyelvén többen nevet-
tek az emberek között.

— Ha maguknak van valami ilyenféle
panaszuk, úgy engedjék azt mostan hallanom,
és én Hunter urnak át fogom azt adni. Ma-
guk tudják, hogy ő mindig kész arra hogy —
Shuek Samu, mit mond maga? A kilencz
órai munka engedély mind az amit kívánnak?

— Ha a gazdák erre tudják bízni, hogy a
munka megkezdése után a munkásoknak

ték a dolgot és nem cselekedtek semmit,
lelkismeretükkel felelősek, ép úgy
felelősek lesznek a mostan tervezgető urak
is e gyakorlati intézkedés elodázásáért lelki-
ismeretükkkel.

Ezt sziveskedjenek megjegyezni első-
sorban.

Másodsorban tekintetbe kell venni, hogy
alig 40—50 olyan orvos van Kolozsváron, a
kiknek a mentő társulatnál a közreműködé-
sére számítani lehet. Ugyde ezek kizárólag
a praxisból tartják fenn magukat s hiszem,
hogy a humanizmus szempontjából megte-
szik azt, hogy egy-két hónapig, egy fél évig
kintartják gondosan az inspektiót. Ugyde épen
abban az órában szülhetné el halaszthatat-
lan orvosi gyakorlata, a melyekre következő
órában már egy szerencsétlenség beáll.

Az orvostanhanglatok pedig? Először is
nekik önállóan olyan munkát végezni, a mi-
lyennek gyors keresztültvitelére nagyon gyar-
ran szükség van, nem szabad. Ok csak
assisztálhatnak orvos mellett. Másodsor pedig
tanrendjük szerint nincs idejük arra, hogy
óra mulasztás, tehát kiképzésük hátráltatása
nélkül inspektiót tarthassanak.

Itt csak hatósági intézkedés vezethet
gyakorlatilag czélra úgy, a mint az a mul-
kor lapunkban el volt mondva. Díjjazzon a
város egy orvost a Károlina kórházban, tegye
ennek kötelességévé a hívó szóra való rö-
gtöni kivonulást, gondoskodjék fogatkeszen-
létről, a kórházban rendelkezésre álló ágyak-
ról, szerekéről stb. Ez évente 6—800 forintba
kerülne a városnak a mi bizony nem sok
tekintettel arra, hogy egészségügyi kiadá-
sokra évente három ezer forint sem áldoz és
kórházát sem tart fenn.

Pró memoria és had tudja meg a világ,
hát ide jegyezzük, hogy már egy fél év óta
sürgöttük a Károlina kórháznak bekapcsolá-
sát a telefon hálózatra. Az indokokat, a me-
lyek azt elődázhatatlannal szükségessé teszik,
mindig elmondottuk.

Bekapcsolták azóta a vegy, boncz, élet-
tani intézetet, kaszárnyát, közbizághidat, vá-
rosmajort, magán sörházat, szeszgyárat stb.
mind tűzbiztonsági és rendőri tekintetből.
Csak épen a Károlina kórházat felejtették ki
szándékosan. Az okot, mely miatt ez
történt leírni is szígyeljünk egyetemi váro-
sunkra és orsz kórházunkra való tekintettel.

Unitáriusok iskoláiról.

Az erdélyrészi unitárius vallásközönség
által fenntartott középiskolákról Kovács
Jánosnak a kolozsvári főiskola érdemes igaz-
gatótanárának szerkesztésében a napokban
megjelent értesítő igen gondosan összeállított
képet nyújt.

Kovács János, ki már 14 év óta áll a
kolozsvári főiskola élén, s igazgatói teendői-
nek mindeaha közelmérésremélő módon
tett eleget, ezutal is a leggondosabban meg-
választott adatokból állította össze a három
iskola ez évi értesítőjét, a melyben a statis-
tikai adatok maguk is arról győznek meg,
hogy az unitárius hitfelekezet a legmesszebb
menő áldozatkészséggel tartja fenn és fej-
leszti az iskoláit, s hogy a nevelési szellem
is ez iskolákban egészséges, s ez iskolák

órai dologért tíz óráig fizessenek, az a maguk
haszna: én nem adnám meg: de ez nem az
én dologom. Hogy megfizessék, azt amire be-
csülettel megszolgáltak, legyen az egy hétre
tíz forint vagy ötven, ez csak igazságos ki-
váltás; de hogy azért fizessenek a miért
nem dolgoztak meg, az már igazságtalanság.
En azt gondolom, hogy a fizetések egyenlő-
sítése téves rendszer, s alapjában véve rossz
elv; mi elvégre csak elégedetlenséget szül.
Engedjék hangsúlyozással ismételnem hogy a
fizetések egyenlősítése, ha valaha gyakorlat-
ba találja lépni, csak elégedetlenséget hozna
maga után.

Szűnet állott be. Senki sem beszélt, s
az előbb beszélő folytatta.

— En azt gondolom, hogy maguk azért
gyűlték ide, hogy a Pollok urnaknál levő buj-
togatásokat megbeszéljék.

— A Pollok emberei sztrájkolni szán-
dekoznak — mondá Sunyi Samu.

— Oh, sztrájkolnak, igen? — viszonzá
a gentleman némi gunyorral a hangjában.
Kíváncsi, hogy javukra válják. En nem tu-
dom, hogy a Pollok testvérek mit fognak e
dologban tenni, de azt tudom, hogy én mit
tennék.

— Az ur a végletekig tartaná magát
az emberek ellen.

— Igen én, a végletekig, még ha tíz
esztendőig kellene várakoznom, akkor sem
engednék. — Mit! — szabályokat erőltetni
hagyni magamra! — hogy engemet kény-
szerítsenek! Olyan nincs! — mondá egész
magasságában kiegyenesedve, míg arcát ha-
ragos pir futotta el. Nem, jó emberek —
folytatá — én nem olyan engedékeny anyag-
ból vagyok gyurma. Ha én meg vagyok ar-
ról győződve, hogy itéletem helyes, nincs a
világban olyan ember ki arra kényszeríthe-
sen, hogy meggyőződésem ellen tegyek.

A beszélő Clay Ausztin volt a mint pl.
Napoca.

egyebek közt a hazafias érzés felébresztés
és erősítés kérdésében is hasznos szolgál-
tot teljesítenek.

Az előtünk fekvő értesítő nyomán a
következőkben ismertetjük a három iskolá-
mult évi működését.

1. A kolozsvári főiskolában po-
nevelő intézet, gymnasium és elemi iskola
van berendezve. A papnevelő intézetben 6
rendes, 1 óraadó, 2 gyakroló, 2 hittanár és
4 szaktanító, az elemi iskolában 4 tanító ve-
gezte a tanítást. A tanulók létszáma volt a
papnevelő intézetben 28, a gymnasiumban
241: az elemi iskolában 59, összesen 328.
Érettség vizsgára jelentkezett 35 tanuló, ki-
pessitett két óra 5. Papi szigorlat kétszer
tartott, ezeken öt jelölt lett pappá, két
sitve.

Ösztöndíjak címén kiadott a tan-
lónak 1588 frt 79 kr, jutalmak címén 4
forint, segély címén a tanulók élelmiszer-
részletük. A javadalmak értéke a köz-
ságnak kívül kitesz 5066 frtot.

A főiskola könyvtára tesz a mult évi
szerzeményekkel 21732 önálló művet. A fi-
tanodának külön kórháza is van.

A kórház rendes orvosa dr. Vere le-
jos városi orvos volt ki lelkiismeretes buz-
gósággal látogatta és gyógyította a beteg-
ket úgy a kórházban, — mint a filan-
dában.

Barabás Károly betegápoló, valamint
neje, szintén önfeláldozó buzgósággal a
uálta tapasztalt gyöngédséggel ápolta beteg
növendékeket.

Az iskolai év tennepélyes kezdése ju-
nius 21-én d. u. volt, mely alkalommal Ma-
váry László isk. felügyelő gondnok ur in-
tezt beszédet az ifjusághoz, az érdemre való
felovásás, a jutalmak kiosztása és az ér-
telmes megtétele után az igazgató tartott
zárbeszédet.

2. A tordai közép iskolában
mely Varga Dénes igazgatója alatt áll
munkdött 4 tanár és 2 tanító. A középiskola
öt osztályban 115, az elemi iskolában 10
tanuló részesült oktatásban. Arany Béla
nító vezetése alatt önképzőkör működött.
E év folyamán igatták be tanári székebe Bo-
bely Györgyöt.

3. A székelykereszturi köz-
tanodában Sándor János igazgató vezetése
alatt munkdött 6 rendes tanár, 3 tanító
4 hitoktató. Az öt osztályban összesen 13
az előkészítő osztályban 23 tanuló nyert
tatást. A tanulók 802 frt segélyezésben
részesültek. Az Orbán Balázs felügyelő
szek elhalálása után ez állásra Raffai
Róly választott meg. Berde Mózes 100
frtos alapítványt tett a könyvtár részé-
re. Derzi János mvsárhelyi lakos 10000 frt
hagyott ezen iskolánál felállítandó 6-ik
osztály költségeire, ezenkívül több birtok-
hagya ez iskolára, hogy azok jövedelméből
20 tanuló kapjon évenként 100 forint-
gelyt.

Baptisták Kolozsvárt.

(Az egyházak figyelmébe)

„Szemlélő” az Ellenzék tudósítója
175-ik számban részletesen elmondja
látót a külközép utcában Szász András
zánál. Érdekes volna tudni, hogy melyik
lekezet papasága és előjárósága nem tud
erről a mozgalomról mostanig. Bár hihe-
lenek látszik is, de feltehető az által a
mint e sorok írója már tíz év óta tudom-
sal bir erről a mozgalomról, sőt egyik
kolozsvári lapban nyilvánosan is megemléke-
rőla.

vasóm már gyanítottak. Ő nem azért
a gyűlésbe, hogy azt félbe szakítsa, és
benne részt vegyen, ő Qual Pétert keres-
te. Qualnél hallta, hogy férje a kórház
pihenőjébe ment — ritka esemény, mert
ter nem járt a kocsmába — Ausztin
ment, hogy ötlet felkeresse, s a gyűlésbe
berek között találta magát. A Péterrel
dolga bizonyos utasításokra vonatkozott,
lyeket a következő napra kívánt vele tudni.
Azonban, miután már ott volt, nem tud-
tának a kísértésnek ellent állani, hogy a
leményét el ne mondja; azt elmondta
ment, intrve Péternek, hogy kövesse.

— Qual, mibe akarnak azok az
rek rohanni? — kérdé, miután a saját
gát elvégezte.

— Ah

Ha a tudósításban sajtó hiba nem esett, az anabaptista gyülekezet papja Szabó László egy egész és háromnegyed, összesen hét negyedórát prédikált, más is beszélt s imádkozott s így mindent összevéve 8—12 óráig 4 órát tudtak együtt tartani a gyülekezetet.

Rendkívüli buzgóság mind a hostáti pap, mind pedig a hívek részéről, kik között — úgy látszik — magasabb műveltségű emberek is vannak.

A tudósításból keveset lehet megtudni a beszéd dogmái tartalmából. Általában látni annyi, hogy a bibliát egészen betűszóval, mint egy könyvet, használják. Innen van az, hogy teljes bejáratással keresztesnek. De ha már a hűséget keresik akkor a Jordánban kellene, hogy baptizáljanak, mivel Keresztelő János ott baptizált s mivel ott a hideg sem olyan nagy mint nálunk; vagy pedig ha a Jordánhoz hajó eljutni, a biblia szavához hűbb lenne a Szamosban baptizálás mivel az is folyóvíz.

A bűnösség felismerése, az attól való tartózkodás és az ájtatosság rendkívüli nagy szerepet játszik vallásukban. Ki tehát kifogást tesz ellen? Kinek van nagyobb szükség erre, mint éppen a hostáti népre?

Ismerek egy hostáti embert, a ki a „megtorok” közé tartozik. Foglalkozása olyan mint legtöbbnek: a földművelés s a tejjel-rajjal s veteménynyel kereskedés. Nekem az elvett hozza, néha éppen ő maga. Mondhatom, soha semmi kifogása nem lehet ellene a legkevésbé gazdasszonyoknak se. Dohányos ember volt. Ma a világért nem venné szájába a füstöt. Hát minek, kérde, hiszen az hasznatlanság és a testnek gyötrelme. Ez elvett, ő is, mint a többi hostáti káromkodott, szikzódott utcán, mezőn s a házában, most soha egy rossz szó ki nem jött a szájából. Eből egy teljesen új ember lett.

Készen beszélgettem vele hoszaszabban s állítottam, hogy ebből az emberből még térítő lesz, mert, talán tudtán kívül, oly lelket önt minden szavába, a mely meggyőző erővel és tisztasággal bír.

Vallását nem találta olyan vonzóknak. Igen sok benne a misticizmus, a mi a magyar ember nyílt természetéhez s józan eszéhez nem talál. Azt is táaszaltam, hogy sok benne az ál-pietismus. Egyáltalában látni, hogy dogmájok német talajban termett, német csatornán jutott ide.

Mind a mellett is, hogy olyan teljesen más természetű embereknek volt kitalálva az a vallás, senki se higgye, hogy nálunk nem fog hódítani! A mult vasárnapi összejövetelnek a volt a vége, hogy a helybeli bibliakutatók fizeteket osztogattak, hogy tájékozzák magokat. A jövőkor már másféle fizeteket, bibliák, képekkel illusztrált bibliai jelmondatok fognak kiosztani, mely utóbbiak, kivált a gyermekeknek rendkívül tetszenek.

Több mint bizonyos, hogy a ki egy ilyen fizetést elfogad, már a jövőkor is valószínűleg oda. Ha ő nem, elmegy a gyermeke, vagy az ismerőse.

„Egy tekintélyes állású kolozsavári lelkész nem jósló jövőt ennek a kolozsavári mozgalmaknak” — így írja a tudósító. Nem tudom ki lehet ez a lelkész ur mivelhogy Kolozsavart minden lelkész tekintélyes állású, de nekem úgy tetszik, hogy a nt. ur egy kissé közönyösen veszi fel a dolgot. Talán nem tudta azt a mit tudhatott volna, hogy tíz év alatt már kihatott az óvárból s átölelte az egész várost és a külvárosban meggyökerezésének is elmúlt már egy éve.

Szeretném én az ilyen vigasztalást hallani kivált lelkész ajakáról! Ráismerem azonban arra a szemlémre, a melyik mindig a könnyebb réget tudja megfogni a dolognak.

No hát én merem állítani, hogy ezeknek a baptistáknak vagy anabaptistáknak, mostantól számítva tíz esztendő alatt sokkal nagyobb gyülekezetek lesz itt Kolozsavart mint a mekkora ma van akármelyik kolozsavári templomnak. Akkor léssen legalább két képzett papjuk s legalább husz olyan a milyen most Szabó István, Szász András, Muntzán s a többi.

Erre a merész állításra felbátorít a baptisták tíz éves múltja és az a néma közönyösség a melyet a nt. lelkész urak nem annyira ezzel a mozgalommal mint saját hi-veikkel szemben tanusítottak.

A nép s a nem nép lelki szükségét ki kell találni s ki kell elégíteni még pedig nemcsak prédikációval, hanem valamely más, könnyebb s talán edesebb eloddal is.

Nem akarom halmazni a jóslásokat, csupán annyit mondom még, hogy ez a mozgalom nem kell összedugott kézzel nézni, hanem munkához kell látni és pedig nem az elnyomás erőszakos munkájához mivel, az csak elcsúsz, hanem egy hasonló természetű, de a mi népünk kedélyvilágának temperamentumának, szellemének inkább megfelelő.

egy szóval valamely magyarosabb mozgalom teremtetéséhez.

Videant consules!

ANONYMUS.

MINDENFÉLE.

Kolozsavár, augusztus 4.

— **Agusztus.** Olyan a természet, mint egy biu menyecske. Véntől már, hanem azért nem akar lemondani az ifjúság bájáról. Itt ott ősz hajszálak vegyülnek a sötét fürtök közé, de azt a dus haj még kellően eltakarja, szeme körül a bőr ránczot vet, de egy kis helyesen alkalmazott festék kiigazítja. Szemeiből hal a régi tűz, arczaírói hervadnak a rózsák, de mesterségesen lehet még egy ideig fenntartani a látszatot. A lábakban is van már egy kis köszvény, a természet sem olyan kicsattanó gömbölytű, hanem mind-ezen fogyatékosságot szépen el lehet takar-gatni.

Bizony már ilyen lett a természet is. Véntől. Maholnap sárgásba játszik a lomb, a melyik haragos zöld színét imitt-amott veszi. Vén a virág, vén a fű, vén a lomb. Nem ritkaság a hulló levél, vén fű alatt a száradt avar. Valami más melancholia van ebben a megért tenyészetben. Lassan veszni kezd az élet színe s egyszerre azon vesszük észre, hogy becséppentünk az őszbe.

Hanem azért a vén természet is ért a kaczeráshoz. A megvénült gyp alján friss sarjút hajt. Az akác, az alma, a körtve másodvirágzását látjuk, egy-egy fa új hatást indít s ez a vén kaczer asszony az ifjúság mezzébe öltözik, mintha ismét visszaakarna szállni a mult idők szivárványos ifjúságához: az úde virágfakasztó, nyájas tavaszhoz. Késő. Agusztus mosolygó heve nem tudja többé visszaadni azt a kellemes báj, melyet az ifjúság kölcsönöz minden cizczoma nélkül.

— **Holnap rendkívüli városi közgyűlés** lesz délután három órakor. Ezt véletlenül tudtuk meg, mert a polgármester nem miltatja annyira a közönséget, hogy azt a sajtó útján is tájékoztassa arról. Pedig a multkor már fölszólaltunk e miatt.

— **Kisajátítás.** Kolozsavár főterén a templom körül a mézárások birtokában levő két házának megváltása ügyében Kolozsavár város törvényhatósági bizottságának határozata következtében a tanács a mézárások társulatnak felajánlott 25.000 frt vételárát azzal a feltétellel, hogy ha az ajánlatra a kifizető záros határidő alatt nem válaszolnak a tanács a törvényes kisajátítási eljárást megindítja. Minthogy a mézárások társulat a zárhatáridő alatt az ajánlat el vagy el nem fogadása iránt nem nyilatkozott, a tanács mint értesültünk intézkedést tett a törvényes kisajátítási eljárás bevezetése iránt. Minden-esetre óhajtható, hogy a kisajátítási eljárás gyorsan vitessék keresztül, hogy a két épület leányiskolával egyidejűleg lebontattassék.

— **Kolozsavári tűzoltók** Sopronyba menete. A kolozsavári önkéntes tűzoltók közül eddig a Sopronyban tartandó országos tűzoltó szövetségi közgyűlésre tűzoltó szerek kiállítására és tornatünnepélyekre való kirándulásra jelentkeztek: Polcz Reszű tűzoltó főparancsnok Körösi József főparancsnok segédtsz, Bartha Gergely maszó osztály parancsnok, telefon felügyelő és a K. K. E. kapitánya, Vaszi Zsigmond szertárnok a városi tűzoltók felügyelője. A közgyűlés és az ünnepély aug. 14—17 időben tartatik meg.

— **A tűzoltók harangját** ma ismét próbálták. Az eredmény ismét ma is csak az, hogy a harang csak a közelbe hallszik, távolra nem. És így annak a czél-nak, melyre rendeltetve van, nem felel teljesen meg. A tűzoltó-egylet a harangot levéteti és felküldi Walsnernek ismét, hogy hamar szerződésszerűleg úgy is ingyen ünteti újból, öntesse meg legalább tisztességesen.

— **Egyetemi kirándulást** rendeznek a kolozsavári önkéntes tűzoltó egylet tagjai aug. 20-án István király napján a hójai erdőben. A mulatság nem rendeztetik belépő díjjal és épen azért azon csak az egyetemi tagok és hozzátartozói illetve meghívott vendégei vehetnek részt. Az ünnepély élén Hankó Veres Károly a rendfentartó osztály ügybuzgó osztályparancsnoka áll. A bizottság tagjai között van Philipp Gyula osztályparancsnok, Vaszi Zsigmond szertárnok, Böszörményi és Sipos Károly szakaszvezetők, két utóbbi az elemőziást magukkal nem szállító vendégek elé és itallal való teljes ellátásáról is gondoskodik.

— **A széplítő-egylet** javára egy frtos nyugtáikat kiváltották: Bauch György, Hajdu János, Kalmár József, Simon Lajos, Szigeti Mózes, Velzer János. Az egyeztetett választmány a nemessivű adakozók halás köszönetét nyilvánítja.

— **A hét kros pakk dohányok** fasszak, penészesek, elszívhatatlanok, ez a panasz a közönség részéről. A dohánygyár és a pénzügyigazgatóság ntánna kellene hogy nézzen, hogy a közönség a pénzéért élvezhető dohányt kapjon.

— **A Wertheim szekrények** zárja. A pénzügyminiszter az adóhivataloknak elrendelte, hogy ha valamely Wertheim-szekrény zárja elromlik, a hivatal a zárt a

csavarok óvatos eltávolításával vétesse le és küldje fel az államépítési felügyelőséghez. Ha pedig a szekrény fel nem nyitható, abban az esetben táviratilag intézzen megkeresést a felügyelőséghez, honnan szakértő közeget küldenek le a felnyitásra.

— **Szamosújvári táncszívalma.** A szamosújvári önképző ifjú-zenekar saját pénztára javára 1891. év augusztus 8-án, szombaton a népkert-tánchelyiségében kedvezőtlen idő esetén a városi nagyteremben zártkörű táncszívalmat rendez.

— **Jókai Mór az unitáriusok zsinati nagygyűlésén.** Toroczkáról írják, hogy Jókai Mór koszorus regényírónk, a ki az „Egy az isten” regényben annyi szöpet irt Toroczkó bányavárosáról, a magyar-ságnak az oláhság közé beélt e hatalmas kis váráról, augusztus 23-án az unitáriusok zsinati nagygyűlésnek első napján odaérkezik. A lelkes toroczkói magyarság ünnepélyesen készül fogadni Jókait.

— **Haláloszék.** Gyászlapot vettünk mely tudatja, hogy Kisbaczoni Benkő József hites ügyvéd volt 48-beli kitüntetett honvéd és a Bethleni önkéntes tűzoltó-egylet alparancsnoka életének 62-ik évében folyó hó 1-én meghalt.

— **A debreczeni csata évfordulóját** vasárnap nagy lelkesedéssel ünnepelték meg. Debreczenben lobogó díszöltött. A református kollegium előtt levő honvédmélnél Nagy Kálmán, a honvédsíroknál Diószeghy István tanuló szavaltak. Az utcákon ezernyi ember hullámozott. Rendkívül jó benyomást keltett, hogy a városház is fel volt lobogóva (első ízben az idei évfordulón) s hogy a tűzoltó-zenekarral vonuló ünnepelő menet a város ötös fogatán, Vértessy h. polgármester és Szabó főszármvő képviselőjében, maga a hatóság vezette ki a honvédemlékekhez.

— **Tokaj veszedelme.** Az újabb hírek megerősítik azt a szomorú dolgot, hogy a filloxxa, mely az ország annyi kitűnő szőlőt tette már ténkre, most a tokaji világ-hírt szőlőket is megsemmisítéssel fenyegeti. Az egész Hegyalján csak Sátorajla-Ujhelyen vannak az idén jó szűrtet, de Tarcal, Tokaj és sárospatak már nagyon érzi a kegyetlen pusztítást. Talya, Mád és Tolcsa pedig jóformán egészen tönkre vannak téve. Emelkedik is a tokaji bor ára s nemsokára olyan drága lesz ez a kincs hogy minden csöppjét arannyal fogják megfizetni.

— **Véresboszu.** Hódmezővásárhely lakosait iszonyu büntény tartja izgalomban, melynek áldozata egy alig 10 esztendőse leányka. A közeli pusztai birtokosa, Mihály Lajos, többször megdorgálta hanyagsága miatt Kopornyik István nevű béresét, a ki boszut esküdtött e miatt földesurának. A mult napokban Mihály családostól ott hagyta a pusztát, csak 10 éves Etelka leányát hagyta otthon. A bosszuállító béres másnap bement a lakásba és a kis leánytól szalonát kért, mit azelőtt megvevett már a leány. Ez annyira dühbe hozta a bérest, hogy a gyermeket földhöz vágta és egy széklábbal töltötte a fejét, míg azt egészen össze nem zuzta. A legény megszökött, de harmadnapon betért egy Váshárhelyen lakó rokonához, a hol elfogták.

— **A zónatarifa Németországban.** Mint Berlinből táviratilag jelentik, vasuti szakfőnökök álló köldöttéssé tisztelt Thielens miniszternél, ki elöttük kijelentette, hogy kísérletet fog tenni a zónadíjszabással. Az új rendszer központjál Berlin van kiltatása véve. Első sorban figyelembe jönnek azon vasutak, melyeknek egész vonala a porosz vasuti hálózat körén belül fekszik és melyeknek végpontjai nem tulságosan messze esnek el Berlinől, milyenek pl. a berlin-hamburgi és a berlin-stettini vasut.

— **Italmérési jövedék biztosítása** tárgyában a pénzügyminiszter körrendelete részletes utasítást ad a pénzügyigazgatóságoknak arra, hogy miképen járjanak el a jövedék biztosításánál 1892. évre. Ez utasításnak megfelelőleg az italelárúsítással foglalkozó felek ismét fel fognak szolliatni, hogy eddigi jogosítványuk megtartása, esetleg kiterjesztése iránti kérésüket adják be. Tehát megint lesz majd kelete a stemplenek.

— **Tagosítás katonai hatalommal.** Nadab aradmegyei község lakossága erősen sarkára állt a tagosítás ellen. A hatóság oly aggasztó híreket kapott a közhangulatról, hogy katonai fedezetet kért a tagosítás munkájának megkezdéséhez.

— **A farkas és a golya** meséjére emlékezett az alábbi történet, melyet egy aradi lapból veszünk át. Egy fiskális rosszuliett az aradi törvényszék tárgyaló termében. A bírósági szolgák orvosért szaladtak s az orvos eret vágott az alátlan fekvő ügyvéden s két és fél hónapig gyógykezelt. Az ügyvéd egészséges lévén, az orvos jutalmat kért fáradozásáért. Az ügyvéd mindent tagadva, ezt is megtagadta. Az orvos a bíróság elé vitte az ügyet s 266 frt díjat követelt. Az ügyvéd viszontköveteléstől 350 forint kártérítést követelt az orvoson, mert az érvágás alkalmával oly sok vért eresztett, hogy ennek folytán két és fél hónapig nem volt képes dolgozni s ennek folytán 350 forint kárt okozott s kért a bíróságot, hogy az orvos ellenében a kározszerget állapítsa meg. Ebből a történetből kitetszik, hogy Aesopus farkasa nem volt olyan nagy fiskális, mint a mi ügyvédünk, mert csak halat szavaztatott magának hogy nem harapta le a golya fe-

jét, de annyira még sem ment, hogy még kártérítést is követelt volna a tudós madártól, mely a torkán akadt csontot megtérítette.

— **A csabai népbank első-kasziott százecerei** ügyében az utóbb öngyilkossá lett Tribusz Gusztáv vizsgálóbíró tudvalevőleg mindjárt a feljelentés megtérte és az előleges intézkedések megtétele után elrendelte a bank vezető hivatalnokai igazgatósági és bizottsági tagjainak ingó és ingatlan vagyonaira a bünyenyítő zárlatot s kátározatát hozzájárulás végett egyuttal a törvényszékhez is beküldötte. A törvényszék a vizsgálóbíró intézkedéséhez hozzájárult, sőt egyuttal a biztosítási végrehajtást is elrendelte s annak foganosítására a csabai bíróság 5 hivatalnokát küldötte ki azzal az utasítással hogy az összeírást 3 nap alatt teljesítsék. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok a törvényszék határozata ellen felebbezést jelentettek be s az iratok így a budapesti kir. ítélőtáblához kerültek, honnan részint alaki hiányok miatt két ízben is visszaküldöttek. Időközben a tábla decentralizáltatván, az ügyiratok a n-váradí itélőtáblához jutottak, a melynek a tanácsa most hosszabb vita után a bünyenyítő zárlatot megsemmisítette, de a biztosítási végrehajtást rendelő törvényszéki végzést helybenhagyta.

— **Elfogott rabló.** Orahoviczáról (Szlavonia) írják, hogy Pintár ottani csendőrmester július 31-én elfogta Horváth József hírhedt rablót, a ki „Bakonya” név alatt már hét év óta tartotta rettegésben a vidéket. A rablónál elfogatásakor töltött revolvért és több rendbeli fegyvert találtak. — **Bakonya** mindez ideig erősen tagadja, hogy ő az, a ki a csendőrkerek estek, — de az arcán levő két lösebé kétségtelessé teszi személyazonosságát. Ez a Horváth-Bakonya gyilkolta meg annak idején Javornik vadászát és egy tisztet s nemrégiben két csendőrt agyonlőtt, kettőt meg súlyosan megsebesített. A hírhedt rablót többször elfogták, de mindannyiszor megszökött a börtönből; most azonban éjjel-nappal csendőrkörzik s így remélhetőleg nem fogja elkertülni a büntetést.

— **A drága gáz.** Lisszabonból sürgönyzik, hogy az ottani egyesült gáztársaságok a gáz árát köbméterenként 45 reis-szel felemelték. Ezen áremelés ellen tiltakozva, este számos kereskedő bezárta boltját. — Egy újabb sürgöny szerint, határozottan állítják, hogy a gáztársulatok hajlandók a gáz árát újból leszállítani, s hogy ez engedékenységére a kereskedők boltjai előtt végbement tüntetések indították őket. E tüntetések alkalmából több embert letartóztattak s részint a kikötőben levő hajóra, részint a kikötő bejáratánál levő erdőbe vitték.

— **A görög trónörökös botja,** az, amellyelk Otuban leltötte as orosz trónörökös merénylőjét, közelebből a pétervári muzeumba került. A görög trónörökös már Kobében, ahol az orosz hajóraj nagy lelkesedéssel fogadta, kijelentette, hogy „életmentő” botját megmaranyoztatja és átadja a pétervári muzeumnak. Azt mondja, hogy a bot bambusz és a merénylőt reggelén vásárolta, tehát téves az a hír, mintha még odahaza sajátkezűleg vágta volna a Poros-erdőben.

— **Gyilkos orvosság.** Boica hunyadmegyei községből tragikus esetet jelent levelezőnk. Müller Károly bányagazdát szép fiatal felesége betegnek fektűt s az orvos kinint rendelt számára. A tudatlan cseléd e helyett karbol-oldatot adott be tévedésből aszonynak s a szerencsétlen nő belehalt ebbe az orvosságba. Nagyszámú rokonság gyászolja.

— **Orosz zsidók Amerikában.** Washingtonból sürgönyzik, hogy a pénzügyminiszter az amariaki zsidó-társaságoknak az amerikai zsidók bevándorlása ügyében beadott kérvényére oly értelmű határozatot hozott hogy az a törekvés, hogy vagyontalan embereknek az Egyesült államokba való bevándorlását időzzék elő, világosan ellenkezik a törvénnyel.

— **Az áldozat.** A párisi fenytő törvényszék előtt vádlottakként állottak Pinguet Justine asszony és Bódin Lajos. Egy-mást nem bántották de egy harmadik ur jogait meglehetősen megsértették és ez a Pinguet volt, Justine asszony férje. A közönség részvétellel nézte a szegény áldozat homlokát, midőn egy csapással megváltozott a helyzet. Pinguet előlépett és kijelentette, hogy nyilatkozni kíván meg pedig következők: „Kérem a tekintetes törvényszéket, méltóztassék elnőzzével lenni nóm büntőrsé irányában. Általános elbámulás. Az elnök megjegyzi, hogy ez nagyon ritka eset sőt praxissalban elő sem fordult, hogy a férj kegyelmet kér felesége kedvese számára. „Jaj elnök ur mondja Pinguet, ismerné csak feleségemet, akkor megértene engem. Valóságos országos csapás. Örök hálám Bodin ur, a miért elrabolta. Szegény fiu! Nem érdemelte meg, hogy ennyire súlyosan bűnhődjék. A férj nagyszert védbeszéde meg is tette a kívánt hatást. Pinguet aszonyt hat napi börtönrre itélték, míg a szegény tatár” 100 frank pénzhüntetésével me neküldt meg — a férj által felhozott enyhítő körülmények következtében.

— **Megfult csónakázók.** Salzburgból táviratozzák, hogy az Aber-tavon (Szent Wolfgang-tó) vasárnap este fél hat órakor az „Elisabeth” gőzhajó, a világító torony közelében, nekiment egy átkelőket szállító csónaknak, melyben egy Gruber nevű orvos és az evező nő ültek. Mindketten a vízbe estek. Grubert azonnal kiuhuzták, de már balva; az asszonyt még nem találták meg.

— **A panaszkodók jutalma.** A magyar államvasut alkalmazottainak memorandumáról és a miniszternél járt köldöttésség fogadtatásáról már több ízben szözlottunk.

Kevéssel a köldöttésség fellépése után Ludvigh Gyula igazgató elnök magához hivatta Prahács Gyula államvasuti főellenőrt és tudomására hozta, hogy Budapestről távoznia kell, mert más üzletigazgatósághoz helyezik át. Válaszhat Zágráb és Debreczen közt. A főellenőr meglepetve hallgatta e nyilatkozatot, és hosszabb tétovázás után után kijelentette, hogy ha áthelyezése már véglegesen elhatározott dolog, akkor ő a maga részéről Debreczent választja. Azok kedvéért, a kik a viszonyokat kevésbé ismerik, föl kell említenünk azt a tényt is, hogy Prahács Gyula főellenőr volt a vezetője és szószólója a miniszternél járt vasutasoknak. Az áthelyezés híre már kiszivárgott a szárnyas kerék katonái közé, a kik között most nagy az izgatottság. A forogás az állomásokon annyival nagyobb mert híre jár, hogy Prahács áthelyezését követni fogja a köldöttésség többi tagjainak áthelyezése is. Hallottunk olyan nyilatkozatot, mely szerint arra az esetre, ha Prahács vonakodnék az új állásába átlépni, és ennek következtében elvesztené állását, a miniszterhez intézett memorandum aláírói, számszerint 2180-an készek lesznek őt jelenlegi fizetésével élete végéig ellátni.

Idegenek névsora

(augusztus 4.)

Blázini szőlő. Rosmann Salamon birtokos Zilah, Király Sándor tanuló B-Hunyád, Zagya Imre hivatalnok Debreczen, Steiner Pál ügynök Bpest Hosszu Józsefné Bpest, Glaser József Bpest Dr, Csotta De-meter ügyvéd Deés.

Hungária szőlő. Tolnay Ervin kereskedő Gyulafehérvár, Fredl Artúr kereskedő Bpest, Mezei Ferenc kereskedő Bpest, Dr Blau Lajos ügyvéd Bpest, Ulbrich Ágoston hadnagy Bpest, Hatvani Gál Adorján főhadnagy Bpest, Schneider József főhadnagy N-Szeben, Belcz Albert kereskedő Bécs, Wassermann Ernő kereskedő Bécs.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Országgyűlés.

Budapest aug. 4.

Ma történt meg a névszerinti szavazás Szápary válasza felett, melyet Ugron Gábornak és báró Kaas Ivornak felelt a német színház ügyében hozzá-intéztett interpellációkra.

A kormánypart tekintet nélkül a Szápary hiányos feleletére — tudomásul vette a választ.

Hannibál József bejelentette lemondását mentelmi bizottsági állásáról.

Az erőszak.

Budapest, aug. 4.

Tegnap délután 3 órától 7 óráig minisztertanács tartott, melyben Szápary miniszterelnök és Baross Gábor képviselőház feloszlátása és a költür behozatala mellett nyilatkoztak.

Ez ellen egyedül Szilágyi Dezső tiltakozott.

Hir szerint azon megállapodásra jutott a miniszteri tanács, miszerint a törvényjavaslat első öt szakaszában foglaltassanak össze a legfőbb elvek és végrehajtási záradékkal láttassék el. Ekként hat szakaszban m.n-dea ki lesz mondva.

Ezt a hirt erősíti meg Vadnay Andornak mai stylarisnak látszó módosítása.

E kifejezés helyett:

„Ezen törvény,” — indítványozza: „Ezt a törvényt” stb.

A jövő választásokra a kormány proscriptio listát készít. Proscribálva vannak első sorban a dissidensek: báró Kemény János, báró Kemény Géza, báró Kemény Ede, Zeyk Dániel, Zeyk Károly, gr. Bethlen Gábor, Horváth Gyula, Domahidy István, Hannibál József és gr. Gyürky Abraham.

Másodszorban megbizhatatlannak.

Kimondatott, hogy a 48-as Ugron-féle pártot meg kell semmisíteni.

A mérsékelt ellenzékbeli: Ábrányi Kornél, Bolgár Ferencz, Lindner Gusztáv és br. Kaas Ivor ellen indul írtó hadjárat.

A kormány a mentelmi bizottságra is feltűnő pressziót gyakorol. E bizottsággal kimondatja, hogy Uselac mentelmi jogot nem érintett. Ezen az alapon megegyezés létesült Szápary és Fejérváry között.

A kormány e hallatlan erőszakoskodása és hazafiatlansága még saját pártjában is a jobbakk között nagy visszatetszést szült.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

NAGYBÁNYA MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Sz. 2592—1891.

741. (2—3)

Árlejtési hirdetmény.

Szamosujvár város tulajdonához tartozó 32. számú szamosi nagy vámoshid kijavításának biztosítása végett

folyó évi augusztus hó 25-én d. e. 10 órakor

a tanács termében zárt ajánlatok elfogadásával egybekötött nyilvános árlejtés tartatik; a mely napon a deési kir. építészeti hivatal által kidolgozott műszaki iratokban előírányzott **2734 frt 77 kr.** kikiáltási árszszegnél legkevesebbet ígérőnek fog a munka kiadatni.

Az árlejtési kívánók kötelesek a kikiáltási ár 10%-kát bántpénzül letenni.

Az árverési feltételek és a műszaki iratok a város gazdasági tanácsnoknál a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Szamosujvár sz. kir. város tanácsa, 1891. évi július hó 29-én.

Placintár Dávid s. k.,
polgármester.

Osztlán Kristóf s. k.,
főjegyző.

Orvosi bizonylatok

MARGIT

gyógyforrásról

MAGYAR SELTERS

Előnyös tulajdonsága valamennyi székleges vízzel együtt, — vegyi alkatrészének szerencsés összetételével kevéssé szabadságos, de az egész, félre költött szén-sav tartalmát.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásmúnak találtam a légutak és gyomorműködésének hurutos bántalmait. A Seltersi-Badeni, Vichy-stb. vizektől különbözött csekélybb szén-sav tartalmával fogva a szék vizeknek lehetségesnél, vagy hol a vérkeringési szervek izgatását kell tartani, a szén-sav tartalmú vizek fölé előnyös bir.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásúnak bizonyult a légző, emésztő- és vizelelőszervek hurutos bántalmánál olyannyira, hogy jelenleg rókokat is más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szén-sav tartalmával fogva oly esetben is sikeresen alkalmazzuk, a melyeknél a seltersi, gieszhüll, gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navrátil Lajos egyetemi tanár: Gáza, tödő, gyomor- és bélhurutos bántalmait szintű a szén-sav vizekkel gyógyították.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gáza, tödő, gyomor- és bélhurutos bántalmait szintű a szén-sav vizekkel gyógyították.

Dr. Kötly László egyet. tanár: Légző, emésztő-szervek hurutos bántalmánál jó eredménnyel alkalmaztam, seltersi, gleichenbergi, gieszhüll vizek fölé kisebb szén-sav tartalmával fogva előnyös bir.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos: Légző, emésztő- és vizelelőszervek hurutos bántalmánál bírtam versenyezni a külföldi székleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző, emésztő-szervek hurutos bántalmánál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a seltersi, gieszhüll- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétel és kellemes ízével fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

„Margit”-forrás gyógyvizét alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegségek által kedvesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legelőnyösebbnek ajánlani.

Görbersdorf, 1879. március 18-án.
Dr. Impler Tódor.

„MARGIT”-borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és kir. és szász kir.
udv. ásványvíz-szállító
társulat, Budapest, Er-
szébet-tér 8. sz.

Ugyis minden kapható mind a gyógyszerárban, műszerkereskedésben és vendéglőben.

824. (10—12)

„THE GRESHAM”

Életbiztosító társaság Londonban.

Magyarországi fiók:

Ausztriai fiók:

Budapest, Ferencz-József-tér 5., 6.
a társaság házában.

Bécs, Gisellastrasse 1. sz. a.
a társaság házában.

A társaság vagyona 1889. június hó 30-án . frk. 106,578,528-96

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1889. évi

június hó 30-án 19,828,518-86

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések

s visszavásárlások stb. után a társaság

fennállása óta (1848.) 219,930,701-87

A legutóbbi 12 havi üzleti idő alatt a társaságnál

értékig nyújtattak be ajánlatok, mi által a

társaság fennállása óta benyújtott ajánla-

tok összértéke 1,610,827,280-

értékre meg. — Prospectusokat és minden közlelő felvilágosí-

tásokat Erdély minden nagyobb városában az ügynök urak és

vezérigynökség Kolozsvárt ad

745. (1—3)

Fölvétetik

BETEGH PÉTER utóda

NŐI-PIPERE ÜZLETÉBE

egy helybeli, jó családból való

fiatal ember

GYAKORNOKNAK.

744. (1—3)

!! Még csak rövid ideig tart!!

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGE LADÁS

G Á M E N T Z Y J Á N O S-nál,

Főtér, Gróf TELEKI-ház.

Miután üzletem rövid idő múlva teljesen feloszlik, mintegy **20,000 frt** értékű raktáromat

eddig elé nem fordult olcsó árakban eladom.

Kereskedők részére nagy hasznavehető pártiek.

Ez alkalommal felkérem mindazon tisztelt vevőimet, kiknek folyó számlájok nállam rendezve nincs: **f. évi augusztus havában** kifizetni sziveskedjenek.

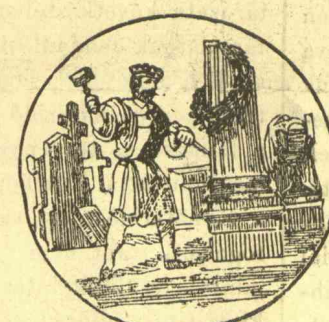
620. (11—x)

!! A leszállított szabott árakból újabb, nagyobb engedmény!!

!! Maradék poton áron!!

!! Készpénz fizetési!!

Alkírt tisztelettel értesitem a n. érd. közönséget, hogy a Vashid mellett egy teljesen új berendezést, a jelen kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

MÁRVÁNY SÍRKŐ-RAKTÁRT

rendeztem be,

a GERENDAY A. és FIA

jó hírű budapesti márvány- és műszobrász gyárából, mely összeköttetésem által azon kellemes helyre jutottam, hogy bármely bel- és külföldi gyárral versenyezhetek.

Raktáron tartok: siennit, gránit, tirolli, szilézai, carrarai, dioriti s vörös márvány-fajokból **SIR-EMLEKEKET** 8 frttól egész 3000 frttig; továbbá készítették építkezési munkálatokat, mauzóleumokat, kátfáriákat, szent szobrokat, uti kereszteteket, keresztelő medencéket, sírszékelyeket vas-rácsosattal vagy a nélkül.

A n. érd. helybeli és vidéki közönséget ezennel tisztelettel értesitem, hogy **RÖTH ANTAL** többé nincsen üzletben s velem semminemű összeköttetésben nem áll.

Részemről minden lehető elkövetek, hogy kedvező, jutányos feltételek mellett, pontos és csinos munka által a n. érd. közönség b. bizalmára magam érdemessé tegyem.

A n. érd. közönség b. pártfogását kérve, maradok

teljes tisztelettel

743. (1—25)

ifju **REIMANN KÁROLY.**
kőfaragó mester.

Hatóságilag engedélyezett VÉGE LADÁS

üzletfeloszlás miatt

a volt MERZA GERŐ-féle női divatáru-üzletben (Főtér)

potom áron!!!

A végeladás csak rövid ideig tart.

721. (4—x)